

O TIO MARCOS D' A PORTELA

Public. 182

Os mandamentos d'o Marcos fora d' airexa, son seis: a facer á todos xusticia, non casarse con ninguén, falar o galego enxebre, cumprir c' o que manda a ley, loitar pol-o noso adianto con antusiasmo e con fé, vestir calzós e monteira *per omnia secula amen.*

Teñen os pobos a gala n-o seu linguaxe falar: fálase chino n-a Chioa, portugués en Portugal, catalán en Cataluña, e n-a Alemaña, alemán, son'o os galegos d' agora hastra vergonza les dá falar a melosa e doce fala que falan seus país.

PARRAFEOS C'O POBO GALLEGO

Ano sexto

Ourense 12 de Outubro de 1884.

Parrafeo coarenta e oito

O OUTONO N-AS ALDEAS.

¡Abofellas que as colleitas d' este ano foron abondosas! Parès que a diosa Cères, concendo que boa falta nos faguía, encheu de sabrosos froitos hastra rebordar o corno d' a fartura.

Estamos n-o Outono: as anduriñas fóronse, escomezan á cair as follas d' os árbores, a natureza íspese d' as suas galas; mais inda o cou-risco non tollé, nin a neve coroa as montañas; inda non oubean os lobos n-a serra, nin os peque-rrechos que gardan o gando andan ateridos e' o frío pol-as congostras d' o monte.

Non é o Outono unha leda estacion com' a primadeira; non pian os paxariños n-as alboredas, nin groman as carqueixas n-os touzales, nin as froles n-os agros: xa escomeza o corazon á sentir non sei que vaga malanconia ó morrel-as tardes, y-as noites xa se cobren co-eses mantos de negruras d' as noites de inverno; pero ven á ser o Outono unha d' as estaciós mais feiteiras pr' o labrego, porque n-ela aosega un pouco d' o seu constante traballo, e vé con riseiros ollos as cubas cheas de recendente viño n-as bodegas y-os hórreos acogulados de graú n-a eira.

Non sinte n-o seu corazon o desasosego, nin

ten medo á que os tronos fagan estrozos n-os se-mentados; non anda rondando a fame pol-a porta d' o seu lar, nin é levado á xusticia pol-o vincu-leiro, cobizoso de se cobrar d' os atrasos d' a ren-da, e n-un trimestre, pol-a curta, vive libre d' as noxosas visitas d' o recaudador, que vay á facer-lle o embargo d' os bès, ou á notificalo d' os re-cargos que lle cairon riba d' as costas pol-a mor-de non pagar os trabucos á tempo.

Os labregos asosegan e folgan n-o Outono com' os guerreiros d' outros tempos, que dem-pois de conquistar validosos trunfos c' o seu es-forzo, iban ó currunchu onde naceran á descansar d' os traballos d' a loita n-o amante seo d' a familia, ó calor d' o lume d' a lareira d' a sua casa, alcontrando esquecementos e consolos pr' os horrores d' a guerra n-as dolces conversas d' os seus país xa vellíños, d' as suas hirmás fei-tas mozas, e de todol-os parentes, que degorando ter conecemento d' as suas fazañas, esculcaban á preguntas canto lle socedera e pol-as que pasa-ran namentres andiveran lonxe d' a terriña.

As aldeas adquiren n-o Outono vida nova, animacion e non acostumado movemento. Na-mentres que un fato de mulleres acúpanse n-a escasula d' o millo, andan os mozos facendo as

voltas n-a bodega, y-os aturuxos resoan por total-as congostras, misturándose c' o renxer d' os carros que chegan tan cargados, que fan qrebar os eixes. O patron d' a casa, o coitado vello, non pensa com' as mais d' as veces n-os días d' a sua xuventú que se foron voando, nin n-as coitas que o afrixen de cote. Bota pol-os dedos á conta d' o que lle pode render a colleita, e como si tivese un alzadeiro n-a memoria, n-ela vay soparando os moyos de viño, os ferrados de centeo, patacas e millo que ten que pagar pol-as rendas e rédetos, hastra chegar á saber, e de xeito que non haxa engano, o que lle queda pr' o goberno d' a casa.

Non é milagre que anque n-o Outono non pien os páxaros, nin gromen as froles, nin s' amostre a natureza esprandorosa e garrida, sintan os labregos n-o seu corazon a mais pura, a mais fonda, a mais riseira d' as legrías.

Por eso non ten ningunha estacion d' o ano, comparanza co-a d' Outono n-as aldeas.

¡Cantos d' os gallegos que vivan lonxe d' a sua terra e collan n-as maus este parrafeo, sintiran latexar con mais forza as estranías que levan n-o espírito y-as saudades que non escorrentan d' o pensamento, ó lembrarse d' a escasula, d' a vendima, d' a castañeira, d' o rexenador movemento, d' a animacion, d' a barulleira legría que n-esta época d' o ano fan un feitizado paradiso d' as nosas aldeas!

¡Cantos c' o pensamento en Galicia, como si a tiveran diante d' os ollos, como si respiraran os seus airiños, terán un recordo pr' os adourados país que rezan pra que Dios lles dea sorte, pr' os amigos que non-os esqueceron e cobizan volverlos á ver, ou pr' aqueles amados seres que dormen o derradeiro sono n-unha cova d' o adro d' a eirexa, e que foron n-os *tempos vellos* compañeiros e testigos d' os seus praceres e tristuras, d' os seus amores, de todo canto compon a vida d' os seus recordos!

Á GALICIA.

N-O SEGUNDO CENTENARIO D' O NACIMENTO D' O SABEO FEIXOO. (*)

¿Qué corazon non ten hoxe latidos?
¿Qué lábeo tendo voz agora cala?

I

¡Pátria d' o meu amor! Ben faga o dia
en qu' as grandezas de Feixóo gabando

(*) Premiada c' un pensamento d' ouro e prata n-o certame literario celebrado á honra d' o Maestro Feixóo en Ourense o 8 d' Outubro de 1876.

tamen te gabas tí; santa legría
o noso corazon vai inframando,
ó ver o sol divino d' a Xusticia
con refulxente luz, alumeando
o esprandoroso ceo de Galicia.

Ben faga, miña terra,
o ilustre xenio que con mao forzuda
ó mundo d' os enganados fixo guerra,
lambrou a cencia e confundiu a duda.

Ben faga o craro, murmurante Miño,
que máino, bica o lar, onde n-o mundo
apareceu Feixóo; cantos cariño
darlle souberon con sentir profundo;
o vento que arrolou con melodía
o seu verce, y-os páxaros parleiros
qu' ó piar entr' os débres ameneiros,
n-a sua yalma, despertaron a poesía
d' a maxestá de Dios, que fixo un dia
con un sopro de luz, mundos enteiros.
¡Saude, bendicion, Galicia noble!
feiticeiro xardin, niño d' encanto:
hoxe a groria inmortal que te recobre,
ardendo en pátrio amor, eu lembro e canto.
Cantade vos tamen, hirmaus queridos,
n-a nosa tenra, melosiña fala;
¿qué corazon non ten hoxe latidos?
¿qué lábeo, tendo voz, agora cala?
Cantade vos tamen; cantai a Historia
d' o xenio que de cote eu ademiro:
cantade os trunfos, a vertú, a groria,
d' o sábeo pensador de Casdemiro.

II

Moy poucas veces n-o enloitado ceo
d' a Humanidá chorosa y-afrixida,
amóstrase, pra ben, limpo, seréo,
un lumiñar de salvacion e vida:
craro sol qu' espaventa d' os enganados,
as derradeiras tréboas, e locindo
fulxente n-os currunchos mais estranos,
vai as almas pr' o adianto redimindo:
mau misteiosa, que pra un sigro novo,
vai botando a semente d' unha idea
nova tamen, n-o barulleiro pobo,
n-a queda vila, n-a riseira aldea:
águia voadora que feliz traspondo
con fortes aas a rexion d' o vento
chega preto de Dios; alí con fondo,
subrime sentimento,
alí, pol-a atraucion d' o pensamento,
bebe n-as fontes d' a inmutabre cencia,
olla n-os séos d' o saber profundo,
e vólvese pr' o mundo
lostregando vertú e sabidencia.
De tal sorte, Feixóo, pra mor vitoria
d' a pátreas qu' o seu nome ten en moito,
brilante apareceu; sendo pra groria,
pra relembanza d' a gallega Historia,
o lumiñar d' o sigro dazaioito.

III

¿E quen non-o recorda; quen non rinde
a alma c' o mais puro arroubamento

ô de xenio e saber vivo protento,
 a este gallego sol? ¡Ay, vinde, vinde,
 fillos d' a miña terra,
 chegade aixiña á bendecil-o nome
 d' o que facendo ô fanatismo guerra
 ergueu ô ceo a dinidá d' o home!
 D' o espritu que xigante,
 adiantándose ô sigro en que vivia,
 con esforzo puxante,
 fixo rezusitar libre, trunfante,
 a cencia d' o descreto en que morria:
 d' o que con non ouvido
 universal e misterioso acento
 ôs sábeos rechamou, pra ser vencido
 ou vencer n-o loitar d' o pensamento:
 de Feixóo, luz brillante,
 de quen, en arredor, cal volvoretas
 acodían os homes pensadores,
 filósefos, poetas,
 d' aquel tempo somido en cen erros;
 d' aquel sigro que solo a gloria tivo
 de ter por fillo á sábeo tan xigante,
 d' a grandeza de Dios refrexo vivo.

IV

A falagueira fama
 o seu nome inmortal vai pregoando
 pol-a terra y-o mar; hoxe Galicia,
 ilustre pobo qu' as grandezas ama,
 a sabidencia de Feixóo gabando,
 gaba tamen seu nome con xusticia.
 ¡Pátria d' o corazón! Tí qu' es pra gloria
 o verce d' este sol, encarnamento
 d' o xenio, d' o saber e d' o talento;
 xa que pra mor lembranza d' a tua historia
 festexas con amor seu Nacemento;
 non por mais tempo deixes esquecida
 a fonda cova qu' as suas cinsas garda:
 ¡non pode ter felicidade comprida
 pobo qu' en coroar seus xenios tarda!

O CRIS DE LUA.

Moito deu que falar o cris porque pasou a lua a noite d' o catro d' o mes que corre. Os astrónomos andiveron d' antemau compoñendo ostelescopios pra s' enteirar, guichando por aqueles antiollos o que pasaba n-o astro d' a noite.

Algús homes sabidos contan que co-a axuda d' un telescopio d' os que fixeron novos, ¡a lua vese á distancia d' un carto de legoa, de xeito que si os homes poideran andar como ver, alcon-

trariámonos con que pra chegar a lua dende a terra, non haberia mais que andar a carreiriña d' un can.

Non falta quen debane os meolos pra esculcar si a lua ten habitantes, e pol-o menos xa se dixo que ten atmosfera e mares e montes, d' o que saco eu en limpo que tamen haberá peixes, paxaros, sapos, cobras, cabras e lobos.

O que non haberá por aló serán trabucos e rendas, nin papel sellado, nin gardas de portas, nin diñeiro a rédetos, nin vacas a medro, nin zumezugas d' a política, nin outras andromenas d' esas que nos tenen acabadiños en Galicia, pois aquelas xentes que non iñoran pol-as que pasamos, porque ven as cousas d' enriba pra abaixo, como as ven os que nos gobernan, xa terán tiño de que non medren esas malas erbas e farán o mais que podían pra nol-as botar ô lombo, pois dispoñen de moitos medios pra facelo.

Que n-a lua andan sobros de cartiños, próbamo o feito de que nunca se viron n-apurada de lle pasar a conta ôs nosos aumontamentos, pol-a luz que nos emprestan n-as noites de luar e co-a que temos que alumearnos, inda que non se vexa sempre que marca lua o calandario.

A lua teu os seos cris, non tan a miúdo como o diñeiro n-a faltriqueira d' os probes.

Pol-a mor d' o derradeiro, que foi total, houbo ditos e feitos que vos vou a contar, pol-o mesmo que veñen ô caso.

¡Alguen puxo ô noso alcalde nos cornos d' a lua!—dixeron os d' o Carballiño—e dixérono non porque acostume a facerlle sombra, sinon porque saben por esperencia que por onde anda o seu alcalde, todo queda ás escuras.

O Xan d' a Estrada, que camiñaba de car' a vila tanguendo os bois que turraban por un carro d' estrume, entrou n-a taberna d' a Xila a botar un neto. 'O entrar viase como pol-o dia, e como non tiña conecemento d' o cris, nin vira n-o ceo asomos de nubrado, vendo ô sair a noite negra como boca de lobo, coidou que cegara e púxose a berrar esconsolado.

A taberneira non lle deu creto e pasóuselle pol-as mentres de que o viño que bebera rubíraselle á cabeza, e sin aconsellarse con ninguen, temendo que o Xan d' a Estrada non tivese mau de sí e chegase a cair debaixo d' as rodas d' o carro, foi a contarlle á parienta que o seu marido Xan se puxera bébedo, tan bébedo qu' iba pol-a congostra berrando como si lle metesen un espeto pol-os figados.

A parienta, feita unha cadela, surtiulle ô camiño cando xa pasara o cris d' a lua.

Iba o Xan sin darse conta d' o que lle socedera, falando co-él mesmo, entretido en facer memoria como fora aquilo, cando a sua parienta, que facía agachada tras d' un balado agardando a que chegase, erguéuse de súbito e díxolle con voz de trono:

—¡Malos lobos te non coman, condanado! ¡Queira Dios que outro non bebas!

O Xan que xa non iba muy aviado quedou atontecido, e non sabendo que responder botou as maus á cabeza.

—¡Vés bô!—díxolle a parienta—si perderal-as malas mañas de beber viño fora de comidas, non che faría falta ter mau d' a cabeza. Anda, anda, vay a deitarte, vay a dormir a mona, que xa terei eu tino de levar o carro! As mulleres d' os bébedos teñen que facelo todo.

—Pero muller ou demo, ¿tí toleache, ou quéresme volver tolo? ¡Si estou n-o meu sano xuicio, si non botei máis que un vaso!

—¿E logo por qué ô saír d' a taberna te puxeches a berrar e por qué viñas falando solo?

—Porque coidei que cegara, sin ser milagre, pois cando entrei n-a taberna facía un luar que daba xenio, e cando saín nin vin o carro d' os bois. Eu non sei onde mil centellas se meteu a lua n-aquel medio tempo!

—¿E onde s' habia meter? ¿Acaso non fai unha noite de luar como poucas, e poderásme negar que non hay n-o ceo xiquera trazas de nubrado? ¿Non saín eu dempois d' anoitecido á recadar o gando, e non facía o mesmo luar que agora? ¡Seica... seica...!

—Eu non sei o que foi, pero por estas cruces que poño ¿velas? xúroche que cando saín d' a taberna era noite pècha.

—Que habia ser, home, que habia ser.

—Pol-o menos a lua nubrouse, eso podo xuralo.

—O que se nubrou foi a tua cabeza c' o viño que bebiche. ¿Como non se nubrou pra min?

—Pois logo barréuseme a vista.

—O que che se barreu á tí foi a vergonza.

—¡Teñámol-a festa en paz... Sabela!

Estando n-esto pasou por alí o señor abade d' a parroquia, e dempois de s' enteirar d' a disputa, e de botar unhas risotadas, díxolle á muller:

—Non tes razon, Sabela, nin hay caso pra noxarse: o Xan está dicindo a verdá, e non s'alcontra bébedo; pol-a contra, con falar o que fala e facer o que fixo, non falou nin fixo nada pol-o que se sacase en limpo que perderá o xuicio, porque foi verdá com' o evanxelio que a noite quedou negra como boca de lobo pol-a mor d' o cris de lua que houbo.

A Sabela por non lle chamar mintireiro ô señor abade, calou, e calou deprocatándose de que o facía co-a boa intencion de meter as paces n-o matrimonio, mais inda hoxe ninguén lle tira d' a cabeza que aquela noite o seu marido estaba bébedo e atestado de viño como unha cuba, e ademais ten deprendido que os señores abades, que como homes volven us pol-os outros, pra desculpar as falcatrudas d' os maridos, botan mau anque non está escrito n-a Bibria nin n-o Breviario, nin é regra de moral, nin cousa que se lle pareza, acostúmanlle a botar a culpa ô cris d' a lua; pol-o que pensa que non hai mellor sinal de cris pras mulleres que cando os homes botan pingas a maores; apinión d' a que non é gustante a sua veciña Maripapa, a quen lle contou o caso, que sosten que si houbese cris sempre que o seu marido está bébedo, pasarían anos e anos sin que se v. se o sol nin a lua, e solo ela tería a ventaxa de ver as estrelas, y-eso gracias a que ll' as fai

ver o seu marido baténdolle c' un fungeiro n-o lombo.

Os sabidos inda non deron en facer estudos d' esta caste d' astronomía mecánica.

POR MOR D' UNHA CAPA:

Conto.

Eran Farruquiño

e Marica Xuana,

él, cumprido mozo,

ela, unha rapaza

tan xeitosa e linda,

virxinal e cándeda,

que pra ser un ánxel

faltábanlle as áas:

él, unha monteira

muy repinicada,

chaqueta de pano,

chaleque de grana,

e calzós de rizo,

e camisa branca,

á festas e feiras

decote levaba:

ela, sempre viste

dengue de escalrata,

corpiño axustado,

y-unha muradana

con mais abelorios

que manto de santa.

Quérense ambos moito,

d' amores se falan,

n-o adro d' a eirexa,

n-outeiro d' a praza,

e n-as corredeiras,

e onde lles cadra,

pois en parrafeos

a vida se pasan.

Casarse cobizan,

que as vellas teimadas,

a rosar comenzan

d' honor d' a rapaza.

Vánse xunt' o abade,

botan as procramas,

fánse roupa nova,

mercan as suas galas

n-a feira d' a vila,

e ledos agardan

que chegue o promeiro

domingo de Pascoas.

Tardar non se fixo,

que ô tempo ten áas,

y-o víspora á noite,

cando s'alcontraba

pondo leña baixo

d' un pote de papas

que á cachon fervía,

á Marica Xuana,

díxolle o Farruco

que chegou d' a sacha:

—C' o teu pai acabo

de falar, e ganas
teño de deixare
a boda co-a rãbia.
¡Pol-o San Alberte,
que o que á min me pasa,
ténche que lle digan:...
non lle pasa a nádia!
Pra casarme, craro,
facíame falta
cal todol-os nóibos
levar unha capa:
á teu pai pedinlla,
pois eu pra mercála
non teño dous chavos
nin de que me sallan.
—E meu pai que dixo?
¿dixo que cha daba?
—Deume cen mil demos;
¡mal rayo cho parta!
¡Dios queira que toupe
com' unha castaña!
Dixo que onte mesmo
vendera unha vaca,
y en pagar trabucos,
y-en mercar patacas,
sal e mais fariña,
que quedou sin branca.
—Pois ben, non t' apures,
qu' eso non val nada,
pois a nosa boda
ninguen nol-a empata;
pra min és o mesmo,
quérote sin capa.
—¿Que non val a cousa?
¡ti, Marica Xuana
seica toleaches!
primeiro me matan,
dinantes me deixo
po'ler en talladas,
qu' ir contigo á eirexa
sin levar a capa.
¿Casar eu sin ela?
vaya, vaya...
—Si tal non che oubira,
qu' és outro pensara:
¿e dis que me queres?
¿e inda tes lacha?
¡renegote, demo!
estouche aviada
si pol-o interés
agora me prantas.
—¡Cala! non padriques
que o tempo malgastas,
penses o que queiras,
fagas o que fagas,
d' a idea que teño
xa ninguen me saca;
non ten volta o dito,
forremos palabras,
eu non vou á eirexa
si non levo capa.
—¿Conque logo déixasme?
—A conta non marra.
—Enton váite aixiña
qu' eiquí non fas falta:

hastra me dá noxo
mirarche pra cara.
—Pois logo... namentres,
quedas n' a tua casa,
eu pr' a miña voume...
e conta axustada.

—
N-a nosa terriña
esto á miudo pasa,
desfáise unha boda
por mor d' unha capa:
que hay moitos Farrucos
xumentos de carga,
que un tesouro deixan
por levar a albarda.

A un mariñeiro de Vilagarcía deulle un es-
mayo ou non sei que, e como non volvera en sí
pasadas tres horas, xuzgárono morto e dempois
d' empanalo, tapáronlle a cara c' un pano.

Os seus parentes alcontrábanse chorando es-
consolados ô pé d' o leite, y-ô chegar outro ma-
riñeiro que viña a ver o difuntiño, dixéronlle
todos a unha:

—Morreu, morreuche Manoeliño...

O mariñeiro cicais pra consolalos escramou:

—Bueno, calade... ¡relechel, si está morto,
que ll' ides á faguer agora...

—Ande, enterralo, añadeu outro d' os alí pre-
sentes.

O morto que non estaba mais que enfermo,
foi erguéndose pouquiño a pouco e dixo con voz
doorida:

—Ay!... por Dios non falen d' esas cousas,
que me poñen triste!

Os que tal viron quedaron atontecidos.

Anunciando unha botica dí un periódico d' a
terriña que n-ela se venden bragueiros, xiringas
e outras cousas pol-o estilo.

¿Pol-o estilo eh?...

¡Xiringote boticario!

O señor marqués de Trives, pol-as contas que
bota un veciño d' aquela vila, seica ten que pagar
us piques ô Tesouro pol-os dereitos reales d' al-
gus bês que mercou fai sete anos; mais anque
lle denunciaron o feito ô señor delegado d' a
Facenda en Ourense, non anda o carro pr' adian-
te nin hay maus que teñan forza pra erguer o
coyo que puxeron enriba d' a denuncia.

Unha de duas: ou o señor delegado sabe que o Tesouro non quere mais diñeiro que o d' os probes, ou agáchase n-o tocantes a cumprir c' o seu deber, porque lle viu as orellas ó lobo.

Vamos, que ten medo de remexer o nagocio.

Si se tratase d' un labrego xa o collerian pol-a sua conta hastra que cichase as cadeliñas.

Y-en menos que un galo canta
habia facer a conta,
ou embargábanlle a manta
pol-a mais pequena monta.
É xa que a cousa se menta
e pra que o Márcos non minta,
daralle ó nagocio a tenta
a pruma mollando en tinta.
Señor Caramés ¿qué fay?
d' esa denuncia ¿qué foy?,
pois a bofellas xa vay
andando a paso de boy.
¡Adiante co-ese papel
que non é bula papal,
non sea pr' os ricos mel
o que pr' os probes é mal!
E que non digan que tés
pra cada can un tustus,
e que eres pra us Cara-mes
e pra outros Cara-mus.
Que non marmuren que fas
a obrigacion con duas fés,
mide a todos por un ras
dend' a cabeza hastr' a res.

Dios é muy bô. ¿Y-o viño? ¡María Santísima!
Sempre que viña á conto botaba esta senten-
cia o tío Casimiro de Rairo, que as mais d' as
veces andaba alumeado pol-o espritu non santo
d' o viño, sin deprocatarse de que c' o tempo
habia ser o viño a causa de moitas algueiradas e
falcatruás.

En tocantes ós efeutos que fai o viño inda non
chegaron á estar acordes os bebedores, pois na-
mentres que us din que bebendo rixe mellor a
cabeza e anda o estómago mais agarimado, soste-
ñen outros que o zumo d' as cepas anda as rabu-
ñadelas pol-o estómago adiante e fai abanear os
meolos hastra irenselle á un os pés.

Cicais c' o gallo de formar a sua apinion
n-este punto d' a cencia de Noé, dous mozos d' a
nosa vila andiveron de baldeo pol-as tabernas
botando pingas e vasos á molladas hastra poñer-
se cuáseque bébedos.

Xa cansos de mollar a palleta sin tocar a gai-
ta, fixeron mentres de tomar un taco, e non sen-
do como non é o viño surcidor de voluntades nin
inimigo de rifas, armaron unha barullada n-o
medio e medio d' a rua d' o Pelouriño pol-a mor
d' escoller a taberna onde habian lamber as ta-
lladas.

Antoxáraselle á un comer os callos d' a Xene-
rosa e cobizaba o outro fincarlle o dente ó pulpo
d' a Vitoriana, pois por algo de gustos non s' es-
cribe, e como non chegaban á un acordo pol-a

boca, intentaron porse d' acordo co-as maus,
dándose unha de lufiadas, que debeu ser d' aque-
la caste, cando un d' eles escomezou á sangrar
pol-as narices com' un carneiro.

En Ourense non hay algueirada pol-a noite
sin sereo, y-apareceu o d' o barrio, que lonxe de
facer as paces axudou á metelos n-o lio dándolle
a razon á un d' eles, e dándolla con moito traba-
llo, pois cuase non podia remexer a lingua.

D' alí a pouco e cada un co-a sua turca, so-
paráronse; mais un d' eles, cicais pra consolar a
turca que traguia n-a sua compañía, foi collén-
dose ás paredes a buscar un consolo de car' a ó
Posío. ¡Y-o que fai o viño! Terne que terne en
que habia dormir co-a rapaza, digo c' o Consolo
(xa apareceu aquilo).

A nay que xa se deitara, y-a nena que se
deitara tamen, ó enteirse d' os antoxos d' o
mozo atrancaron a porta; mais vendo que lle da-
ban xeito de botala abaixo, chamaron pol-os
veciños, e chegou o sereo c' o chuzo, y-entrou o
d' a mona, y-as duas mulleres apareceron en ca-
misa diante d' aquel anaco d' autoridade nou-
turna, e d' aquel moyo de viño en figura de
home.

Escea d' o paradiso terreal ó estilo ourensao:
dous Adás pasados pol-a mau d' un xastre, e
duas Evas con funda.

¡Si terá d' abao talento
o alcalde d' o Carballiño,
que lle chama vento ó vento,
ó pan pan, y-ó viño viño!
Pero en habendo unha jota
trabúcaselle a espresion,
craro está ¡tocou a gota
n-o cornetin de piston!
e d' as *ajullas* que onte
enfou, xa non se *dija*;
como que non tira ó monte...
ó vèlas failles a *fija*;
e como agora unhas onzas
lle ruxen n-as faltriqueiras,
non quere mais *guerijonzas*
xastriles nin musiqueiras,
pois ten a vara n-a mau
e tena frorida e verde,
pra dar órdes ó Patao,
pra servir-ó Vilaverde.
Eu, con premiso de usia
y-unque perdoe, este alcalde
pra Ourense non-ó queria
ansi o trouxesen de valde.

O Eco de Galicia d' Habana, cobiza saber
en que parou a causa que por denuncia d' o go-
bernador Bugallal e pol-a mor de botar unha me-
dia firma n-*O Eco d' Ourense*, istruíu este Xuz-
gado á señora d' o director d' aquel periódico,
Valentin L. Carvaxal, y-en nome d' os admi-
radores que ten n-aquelas terras este poeta galle-

go, rógalle 'O Tio Marcos que diga o que sepia, pois agradeceránlo moito.

Cando calou *O Eco*, eu non tiña pra que falar; pero como non me doen prendas, e n-eso de cantar as d' o barqueiro, non hay quen me poña o pé diante; como ademais teño compracencia en servir ós meus compañeiros de monteira que viven lonxe d' a terríña, direilles que todo aquilo quedou en auga de borrallas, porque a barulleira causa sobreeseeuse n a Audencia, onde non van a ramo as xenreiras d' a política e se fay xusticia co-a ley n-a mau.

E nada mais.

O teniente alcalde d' o Carballiño veu o dia sete á feira, e por mais que n-este Auntamento non ten xurisdicion, traguia un pau de escambrou con bolras negras y-andaba axustando laa.

¡Andar mercando con baston de bolras!

¡Ora o demo!

Eu non sei pra que s' apura a mercar laa, cicais c' o pensamento de cair en brando.

Esa angueira poden dormila... ¿Ou inda non saben que algú s' acupan en facerlles a cama?

Ademais a que xunceras ven a Ourense a mercar laa, habendo tantos borregos n-o Auntamento d' o Carballiño?

¡A non ser que non s' aconsellase c' o señor alcalde...! ¡Ou que fixese mentres de vir por laa pra saír trasquilado!

A Esgos non chegan os meus parrafeos estando como quen dí ás portas d' a casa. N-o Barco de Valdeorras quéixanse d' o mesmo, y-algú de Monforte vénenme dicindo que por aló tamen cocen fabas.

¡Ay señor administrador de Correos d' Ourense, canto lle teria que agradecer este vello si ll' armase unha gayola ós subalternos que non compren c' o seu deber!

Faga por non ser menos que o administrador de Pontevedra D. Antonio Somoza d' a Peña, a quen si eu chego á ministro faria director xeneral de comunicaciós en pagas d' o ben que compre, pois pol-o d' agora nin unha queixa tiven d' os suscritores d' aquela provincia.

—Dis que habrá outro cris de lua n-o ano mil novecentos dous.

—¿E tí pensas velo, Roque?

—Fago mentres.

—Pois xa vas andadiño en anos e non sei como será.

—¿Quen pensa n-esas cousas? Eu non penso mais que en facer un antiollo pra miralo á satisfacion.

—Pois pol-o que poda acurrir faino d' a figuranza d' unha caixa de difuntos.

CORREO D' O TIO MARCOS.

D. V. L., Villamartin.—Recibín seis reás en sellos pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Novembre.

D. M. R. P., Xinzo.—O mesmo hastra fin de ano.

D. S. C., Villafranca.—Recibín doce reás en sellos pol-a sua suscripcion hastra fin de Febreiro d' o ano que ven.

D. S. M., Esgos.—Recibín tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Marzo d' o ano que ven.

D. X. P., Pontevedra.—Recibín seis reas pol-a sua suscripcion hastra fin de ano.

D. M. A., Santander—Astillero.—Recibín seis reás en sellos pol a sua suscripcion hastra fin de ano.

D. X. M. F., Cruña.—O mesmo e ademais doce cadelas pol-os seis parrafeos que se lle mandaron.

D. B. G. S., Acevedo.—Recibín seis reás pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Novembre.

D. O. R., Celanova.—Recibín tres pesetas pol-a sua suscripcion hastra fin de Marzo d' o ano que ven.

D. X. L. F., Oviedo—Trubia.—Recibín seis pesetas en sellos pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Setembre d' o ano que ven.

D. R. M., Nogueira—Cobelas.—Recibín seis reás pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

D. X. R., Freás de Eiras—Picouta.—Recibín seis reás pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

D. X. M., Ponferrada.—Recibín tres pesetas en sellos pol-a sua suscripcion hastra fin de Marzo d' o ano que ven.

R. P. F. F., Monforte de Lemus.—Recibín tres pesetas en sellos pol-a sua suscripcion hastr' o trinta de Xaneiro d' o ano que ven. Mandáronse os parrafeos que pideu menos o primeiro d' o que non hay exemplares.

D. X. R. I., Benavente—Villalobos.—Recibín seis reás en sellos pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Novembre.

D. C. C., Ponferrada.—O mesmo pol-a sua suscripcion hastra fin d' este ano.

D. X. S. C., Carballiño.—Recibín seis reás en sellos pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

IMPRESA D' O ECO D' OURENSE.

Alba, 15, baixo.

O TIO MARCOS D' A PORTELA

PARRAFEOS GALLEGOS

Sai á luz en Ourense todol-os domingos en oito páxinas en fólío, contendo artigos de costumes, poesias, efemérides, cantares e contos d' o pais gallego.

SUSCRICION

Seis réas cada tres meses.

ADIMINISTRACION

Alba, 15, Ourense.

O pago d' as suscriçións é por adiantado. — Os números soltos véndense á dez centimos de peseta. — Os pagos faranse en sellos ou letras d' o xirc.

GAZADO

O zapateiro Garcia ten n-a sua zapateria, com' é natural, zapatos que non s' atopan n-o dia tan feitiños e baratos.

Aproveitande a ocasion os que tendo ou sin ter rendas calzades n-a pobracion: está n-a rua d' as Tendas, praza d' a Constitucion.

CONFITERIA

—Pr'adozar o mais que podó as amarguras d'a vida, cando teño forro un peso, vou gastalo á dulceria.

—¿A d'o Lis?

—Non tan alá.

—¿A d'o Brasa?

—Mais enriba.

—¿N-aquela qu' está ond' estivo o comercio d'a Gallipa?

—N-a mesma, Bastian, n-a mesma, n-a mesma confiteria qu' o Valcárcel d' Allariz estabreceuche n-a esquina d'a rua Tetuan por baixo, d'a Fonte Nova por riba.

—¿E teñen alí bos dulces?

—¡Si viras, Bastian, si viras os atracós que me dou de pasteles e rosquillas, de mazapás, piñonates, e mais d' almendras! ¡Si viras! Haiche dulces tan xeitosos e cousas tan esquisitas, que õ velas alí parece que un as degora co-a vista. De froita en dulce non falo, de tartas xa non se diga, e de rosarios, de cónchegas, santinos e paxariñas feitas d'o azúcre mais branco, haiche alí unha romaría. —¿E ten resolio.

—Tamen

hay toda cras de bebidas, d' as que quantan e confortan, bebense moito e non chispan.

—¡Ave Maria de Gracia!

Vámonos á dulceria, á derreter tres pesetas que levo eiquí n-a faltrica, pois sinto, oubíndote, antoxos, cal nunca sentin n-a vida, de ter unha larpadela de cousas tan esquisitas.

—¡Pois ala que xá, Bastian! Pr' aló vámonos eixiña, que vale mais tomar dulces que brebaxes d'a botica.

